

Raadsinformatiememo

Datum woensdag 23 november 2022
Ons kenmerk 22.814461
Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
Kopie aan
Van S.C. Kruijer
Steller Marjolijn van Erkelens
Onderwerp Gevolgen uitspraak Raad van State m.b.t. bouwvrijstelling stikstof

Geachte dames en heren,

Graag informeer ik u over de gevolgen van de uitspraak over de bouwvrijstelling stikstof die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft gedaan op 2 november 2022.

De Raad van State heeft uitgesproken dat de bouwvrijstelling niet mag worden gebruikt. De bouwvrijstelling voldoet niet aan het Europese natuurbeschermingsrecht.

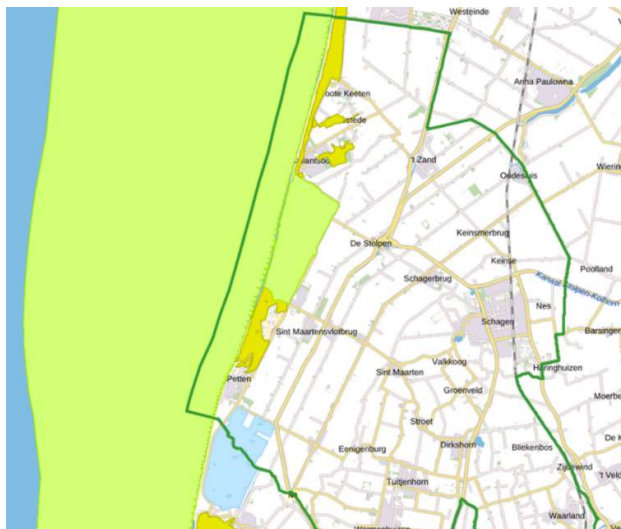
Primair betekent dit dat de provincie (Gedeputeerde Staten) bij de beoordeling of er voor een project een vergunning nodig is op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb), de stikstofuitstoot in de bouwfase moet meenemen. Voor de gemeente geldt hetzelfde bij het opstellen van bestemmingsplannen en andere plannen.

Daarnaast speelt dit voor de gemeente een rol bij de beoordeling van omgevingsvergunningen voor projecten waarvoor geen Wnb-vergunning is aangevraagd. Dan moet door de gemeente worden beoordeeld of voor deze omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten (vvgb) nodig is in verband met mogelijke significante effecten op Natura 2000 gebieden. Hierbij moet de bouwfase ook weer worden meegenomen.

De Raad van State geeft aan dat er geen algehele bouwstop geldt, maar dat er per project onderzoek moet worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van stikstofuitstoot. Concreet houdt dit in dat er voor ieder project waar stikstof een rol kan spelen, een AERIUS-berekening moet worden aangeleverd waarin dus behalve de gebruiksfase nu ook weer de sloop- en bouwfase moet worden berekend. De AERIUS-berekening geeft aan of er wel of niet stikstofdepositie plaatsvindt op stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Als er geen depositie plaatsvindt, dan kan een project gewoon doorgaan. Als er wel stikstofdepositie wordt berekend, moet er een voortoets en mogelijk een passende beoordeling worden gemaakt. Hierbij worden de gevolgen van het project in de desbetreffende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden onderzocht.

Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden:
Duinen Den Helder – Callantsoog
Zwanenwater & Pettemerduinen
Schoorlse Duinen

Niet stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden:
Abtskolk & De Putten,
Noordzeekustzone

Gevolgen voor Schagen

Projecten waarvoor al een omgevingsvergunning is verleend

Voor reeds verleende, maar nog niet uitgevoerde omgevingsvergunningen (bouwen) kan de uitspraak indirect gevolgen hebben. Als in de AERIUS-berekening de sloop- en bouwphase niet is meegenomen, kan stikstof een rol gaan spelen indien op basis van de Wnb bij de provincie een handhavingverzoek wordt ingediend.

Nieuwe en lopende projecten

Bij nieuwe en lopende projecten, waar de gemeentelijke besluitvorming nog niet is afgerond en die naar verwachting stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied veroorzaken, zal per direct gevraagd worden om een AERIUS-berekening waarin behalve de gebruiksfase ook de sloop- en bouwphase is berekend. Deze berekening wordt getoetst door de gemeente, eventueel in overleg met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (Omgevingsdienst).

Voor de beoordeling of een AERIUS-berekening nodig is, kunnen medewerkers van de gemeente te rade gaan bij het interne stikstofteam dat deze inschatting kan maken. Verkend wordt of we voor deze inschatting gebruik kunnen maken van de dienstverlening van de Omgevingsdienst. Bij de Omgevingsdienst bestaat het voornemen om in de vorm van een (met Aerijs-berekeningen onderbouwde) kaart met zones op verschillende afstanden van Natura 2000 gebieden per zone aan te geven in hoeverre de verwachting bestaat dat er voor bepaalde projecten een specifieke voortoets met berekeningen nodig is of niet.

Totdat hier meer uitsluitsel over is, hanteren we globaal de lijn dat kleine projecten die zijn gelegen op voldoende afstand (2 km.) van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, geen stikstofdepositie op deze gebieden veroorzaken en dus geen AERIUS-berekening vergen. De bouw van bijvoorbeeld 10 woningen in Schagerbrug zal geen probleem opleveren. Projecten welke zijn gelegen op korte afstand van stikstofgevoelig Natura-2000 gebied, maar ook grotere projecten die wat verder zijn gelegen veroorzaken mogelijk wel stikstofdepositie. Bijvoorbeeld de bouw van 2 woningen direct naast een Natura 2000-gebied of van 100 woningen op 5 km. afstand. In die gevallen dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt.

Mocht uit de AERIUS-berekening blijken dat er stikstofdepositie plaatsvindt, dan betekent dat niet meteen dat een bouwproject geen doorgang kan vinden of dat er een Wnb-vergunning of vvgb nodig is. De stikstofdepositie van een concreet project kan soms intern (dus binnen het project) worden gesaldeerd met het wegvallen van eerdere uitstoot, bijvoorbeeld bij het terugbouwen van gasloze woningen op plekken waar eerder gasgestookte woningen stonden. Een ander voorbeeld is de agrarische uitstoot (beweiding en bemesting) die wegvalt op het moment dat op het akker- of weiland een zonnepark wordt gerealiseerd. Wanneer na intern salderen de depositie op 0,00 mol/ha/jaar uitkomt, is geen Wnb-vergunning of vvgb nodig. Verder kan nog kritischer worden gekeken naar de manier van bouwen; meer elektrisch materieel inzetten kan een oplossing bieden, of modulair bouwen of meer gefaseerd bouwen.

Wanneer op basis van objectieve gegevens zonder nader onderzoek kan worden uitgesloten dat de bouwfase van een project tot significant negatieve gevolgen leidt, is ook geen Wnb-vergunning of vvgb vereist. Bij deze beoordeling kan gebruik worden gemaakt van de 'Handreiking voortoets stikstof' zoals opgesteld door Bij12. In deze handreiking staat de vuistregel dat een tijdelijke depositie van ten hoogste 0,05 mol stikstof per hectare per jaar, gedurende maximaal 2 jaar, of een equivalent hiervan niet tot significant negatieve effecten zal leiden.

Bij hogere deposities is in principe wel een Wnb-vergunning of vvgb vereist. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van de Wnb-vergunning. Wanneer er een vvgb moet worden gevraagd bij provincie, is de gemeente verantwoordelijk, maar de informatie (Aerius-berekeningen; passende beoordeling) moet wel bij de initiatiefnemer vandaan komen. Overigens: in het kader van de bestemmingsplannen PALLAS reactor en Kustzone Petten is uitgebreid ecologisch onderzoek gedaan, waar voor andere ontwikkelingen in Petten en Callantsoog mogelijk op kan worden voortgebouwd.

Woningbouwprogramma

De uitspraak kan gevolgen hebben voor het woningbouwprogramma van Schagen. Als er een Wnb-vergunning of vvgb nodig is, kost dat tijd en er is altijd een kans dat de toestemming niet verleend kan worden, of wel verleend wordt, maar wordt aangevochten. Overigens dient bedacht te worden dat voor sommige woningbouwprojecten sowieso al een Wnb-vergunning/vvgb nodig was vanwege stikstofdepositie in de gebruiksfase.

Er wordt gewerkt aan het in beeld brengen van de meer concrete gevolgen voor het woningbouwprogramma en de daarin opgenomen projecten. Initiatiefnemers worden door ons geïnformeerd, indien we inschatten dat dit vanwege bepaalde risico's nodig is. Zodra meer bekend is over de concrete gevolgen, zal ik u informeren.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De portefeuillehouder,

Simco Kruijer